

belangrijk beperkt. Voor auto's, die voor geneeskundige doeleinden dienen, ook voor vervoer van zieken, wordt een uitzondering gemaakt, omdat daarvan „de uitoefening van een beroep afhankelijk is, dat in het algemeen belang werkzaam is”. Daarentegen kon ten opzichte van de beperking van het haversegebruik geen uitzondering worden gemaakt voor de paarden van doktersrijtuigen (*Deutsche med. Wochenschr.*). Ziedaar nu eens, naast hun gepromoveerde lotgenooten, *viervoetige* paarden, die den haver verdienen en er geen krijgen. Ook hun hulp wordt nu beschouwd als „niet dringend noodig in den zin der wet”.

BEVOEGDHEID VAN BELGISCHE APOTHEKERS EN ARTSEN IN FRANKRIJK. — De Académie de Médecine te Parijs heeft op voorstel van NETTER den wensch uitgesproken, dat gedurende den oorlog de Belgische artsen en tandartsen in Frankrijk en Algerië hun beroep zullen mogen uitoefenen op plaatsen, waar geen voldoende genees- of tandheekkundige hulp is, en dat Belgische apothekers in Frankrijk en Algerië het beheer van apotheken op zich zullen mogen nemen met goedvinden der eigenaars.

Uit een lijstje in *Paris Médical* blijkt, dat alleen in Basses-Pyrénées 142 gemeenten bestaan, met te zamen 67169 inwoners, waar geen arts is gevestigd.

PINKHOF.

INGEZONDEN.

HET BINDEND BESLUIT IN ZAKE AFGEVEN VAN ZIEKENBRIEFJES.

Het hoofdbestuur stelt een bindend besluit voor, om het afgeven van verklaringen omtrent ongeschiktheid tot arbeiden te verbieden. Bij het lezen van dit voorstel, stelde ik mij de vraag, of een geneesheer iets onbehoorlijks doet, door een dergelijke verklaring *wel* af te geven; het is mij echter niet mogen gelukken, daarop een toestemmend antwoord te geven. Ware dit wel het geval geweest, ik zou vrede met het voorgestelde bindend besluit hebben, nu echter niet. Als reden, waarom dit besluit zoo noodig is, wordt genoemd hen te willen beschermen, die thans, uit vrees om patiënten te verliezen, allerlei verklaringen afgeven. Het komt mij voor, dat dit een reden is, die zeker geen recht van bestaan heeft. Moet nu aan een geneesheer, die het zijn plicht acht, om, waar hem dit noodig voorkomt, een verklaring af te geven, terwijl hij die verklaring weigert, waar de aanvraag hem onredelijk voorkomt, dat recht worden onthouden, om een ander, die minder nauwgezet is, een dienst te bewijzen? Eerder zou het zin hebben, dat de verklaringen werden afgegeven door allen, naar plicht en geweten, dan was er van een oneerlijke concurrentie geen sprake.

Een tweede reden is, dat van vele geneeskundigen met groote ziekenfondspraktijk, bij hun zoo drukke werkzaamheden, nog meer, en onbetaald, werk wordt verlangd. Hoewel ik die werkzaamheden niet zoo overstelpend acht en persoonlijk voor de betaling der verklaringen weinig voel, zijn daarvoor wel billijkheidsgronden aan te voeren.

De praktijk heeft mij geleerd, dat het weigeren van het afgeven van een hier bedoelde verklaring, kan gaan ten koste van het niet uitkeeren van ziekengeld aan een verzekerde, een handeling, door geen enkelen geneesheer goed te keuren. Wordt dus een dergelijk bindend besluit genomen, dan mag een lid der Maatschappij onder geen beding meer een verklaring geven; dit zal m. i. in de praktijk onmogelijk blijken te zijn, tenzij men er vrede mede heeft, dat een gezin verstoken blijve van een uitkeering, welke het juist bij ziekte zoo dringend noodig heeft.

Een toevoeging om den leden der Maatschappij vrijheid te verleen, toch een ver-

klaring te geven, in gevallen, waar anders de uitkeering van ziekengeld zeker uit zou blijven, is naar mijn meening noodzakelijk. Zonder deze toevoeging meen ik, dat het bindend besluit onuitvoerbaar is.

Amsterdam, 3 April 1915.

L. C. VAN DER MEULEN.

DE NIEUWERE BEHANDELING VAN LIJDERS AAN PARALYSE MET SALVARSAAN.

De inhoud van het schrijven van prof. FORSTER in het vorige nummer verbaasde mij ten zeerste; ik vroeg mij af, wat ik dan toch tegenover hem misdaan had, om mij zijn misnoegen op den hals te halen. Bij het nalezen van mijn artikel, waar ik het had over zijn behandelingswijze in de Charité, kon ik echter met den besten wil niets vinden, wat maar eenigszins geleek op een aantijging, dat door hem ongeoorloofde dingen zouden zijn gedaan!

Allereerst dan het verwijt, dat mijn mededeelingen over zijn proefnemingen onjuist zijn. Zijn onderzoekingen, te zamen met prof. TOMASCZEWSKI verricht, omtrent de biologische eigenschappen van de paralyse-spirochaete tegenover die van het primaire, secundaire en tertiaire tijdperk, waren mij bekend, doch ik vond in mijn artikel geen aanleiding; hierop in het bijzonder de aandacht te vestigen. Ik vermeldde dus alleen zijn therapeutisch handelen bij paralyse en ging daarbij nauwelijks op zijn techniek in. Wat ik hiervan mededeelde was volstrekt niet onjuist. Alleen het percentage van zijn spirochaete-vondst bij de door hem verrichte ventrikelpuncties (of deze wegens therapeutische of diagnostische doeleinden verricht werden, doet hier m. i. niets ter zake) bracht ik van 46 pCt. op 50 pCt.. Dit zal FORSTER mij toch niet ten kwade duiden!

Rest nu het misbruik maken van zijn gastvrijheid. Hiertegen moet ik beslist opkomen. Indien een collega mij in zijn kliniek ontvangt en mij zakelijkheden mededeelt, of verrichtingen vertoont, omtrent een onderwerp, waarvan hij weet, dat het mijn belangstelling in hooge mate heeft, en daarbij zelfs geen enkele toespeling maakt op een van mij verwachte stilzwijgendheid in vakkringen of vakbladen, te meer wanneer, zooals in dit geval, deze methode van behandeling niet een is, die door hem uitsluitend of allereerst is toegepast, dan meen ik het recht te hebben, daarover in een wetenschappelijk tijdschrift mededeelingen te doen en zelfs op de methode een geoorloofde kritiek uit te oefenen. En een ieder, die de moeite wil nemen op bldz. 577 en 578 den gewraakten zin na te lezen, zal moeten erkennen, dat ik niets oncollegiaals of kwetsends tegenover FORSTER geschreven heb.

Ik erken met groote dankbaarheid de buitengewoon hartelijke ontvangst en gastvrijheid, die mij steeds in de groote klinieken van Duitschland ten deel is gevallen. Ik werd altijd uiterst collegiaal tegemoet gekomen en alle door mij gevraagde inlichtingen werden door onze Deutsche collega's steeds met de meeste bereidwilligheid gegeven. Zoo ook herinner ik mij met veel genoegen de uren, die ik op de afdeeling van prof. FORSTER heb doorgebracht, en dankbaar was ik ook hem voor den tijd, dien hij mij had afgestaan. Doch het verwijt, thans tot mij gericht, aanvaard ik geenszins en ik moet zijn schrijven beschouwen als te zijn ontstaan onder den invloed van de oorlogsellende, die hij thans in België bezig is mede te maken.

Amsterdam, 6 April 1915.

Dr. BERN. S. DE SMITT.

VERZEKERING TEGEN DE KOSTEN VAN GENEESKUNDIGE BEHANDELING EN ZIEKENHUISVERPLEGING.

In de Leidsche afdeeling is de voorziening in specialistische hulp en ziekenhuisverpleging van personen, vallende in de laagste klasse van het tarief voor den huisarts (inkomen beneden f 2000.—), ter sprake gekomen. Die personen kunnen in het